

COVID-19

Ελπίδες από την κοινή κορτιζόνη

Η χορήγηση δεξαμεθαζόνης μείωσε κατά 35% τους θανάτους από COVID-19 σε διασωληνωμένους ασθενείς, σύμφωνα με τα ευρήματα της μελέτης RECOVERY στο Ηνωμένο Βασίλειο. Πρόκειται για ένα κοινό, φθινό κορτικοειδές που γίνεται το πρώτο φάρμακο μέχρι τώρα που αποδίδει τέτοια αποτελέσματα.

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας χαιρέτισε τα αποτελέσματα των αρχικών κλινικών δοκιμών που πραγματοποιήθηκαν στο Ηνωμένο Βασίλειο και δείχνουν ότι η δεξαμεθαζόνη μπορεί να σωσει τη ζωή ασθενών που έχουν νοσήσει σοβαρά από τον COVID-19.

Η ΜΕΛΕΤΗ

Ο αναπληρωτής καθηγητής Ευστάθιος Καστρίτης της Θεραπευτικής Κλινικής της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και ο καθηγητής Θεραπευτικής και Πρύτανης ΕΚΠΑ Θάνος Δημόπουλος, συνοψίζουν τα ευρήματα της μελέτης RECOVERY που ξεκίνησε στο Ηνωμένο Βασίλειο τον Μάρτιο του 2020, ως

τυχαιοποιημένη κλινική δοκιμή με σκοπό να δοκιμάσει μια σειρά πιθανών θεραπειών για την COVID-19. Στην μελέτη έχουν ενταχθεί πάνω από 11.500 ασθενείς σε περισσότερα από 175 νοσοκομεία του Εθνικού Συστήματος Υγείας (NHS) του Ηνωμένου Βασιλείου. Μια από τις θεραπείες που δοκιμάστηκαν ήταν η χορήγηση χαμηλής δόσης δεξαμεθαζόνης. Η δεξαμεθαζόνη είναι μια μορφή κορτιζόνης, η οποία χρησιμοποιείται εδώ και πολλές δεκαετίες σε πολλά νοσήματα και έχει ισχυρή αντιφλεγμονώδη δράση.

ΕΝΘΑΡΡΥΝΤΙΚΑ ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Συνολικά, 2104 ασθενείς τυχαιοποιήθηκαν να λάβουν δεξαμεθαζόνη σε δόση 6 mg, μία φορά την ημέρα (είτε από το στόμα είτε με ενδοφλέβια ένεση) για συνολικά δέκα ημέρες και συγκρίθηκαν με 4321 ασθενείς που τυχαιοποιήθηκαν να λάβουν τη συνήθη θεραπεία.

Η χορήγηση της δεξαμεθαζόνης σε διασωληνωμένους ασθενείς μείωσε τους θανάτους κατά 35%. Μεταξύ των ασθενών που λάμβαναν συμπληρωματικό οξυγόνο, αλλά δεν είχαν ανάγκη διασωλήνωσης κατά την ένταξη στην

μελέτη, η θνητότητα ελαττώθηκε κατά 20%. Όμως, δεν υπήρχε όφελος μεταξύ των ασθενών που δεν χρειάζονταν αναπνευστική υποστήριξη και είχαν πιο ήπια νόσο COVID-19. Με βάση αυτά τα αποτελέσματα, υπολογίζεται ότι με την χορήγηση χαμηλής δόσης δεξαμεθαζόνης για 10 μέρες θα μπορούσε να προληφθεί ένας επιπλέον θάνατος για κάθε περίπου 8 διασωληνωμένους ασθενείς, ενώ μεταξύ των ασθενών που χρειάζονται μόνο οξυγόνο, θα μπορούσε να προληφθεί ένας θάνατος για κάθε περίπου 25 ασθενείς.

Τα δεδομένα αυτά είναι σημα-

ντικά, τονίζουν οι δύο καθηγητές, καθώς «η δεξαμεθαζόνη είναι το πρώτο φάρμακο που αποδεικνύεται ότι βελτιώνει την επιβίωση στην COVID-19. Με βάση την ανακοίνωση αυτών των αποτελεσμάτων το όφελος είναι σαφές και είναι εμφανές στους ασθενείς με πιο σοβαρή νόσο, δηλαδή αυτούς που χρειάζονται διασωλήνωση και σε αυτούς που χρειάζονται συμπληρωματικό οξυγόνο». Επιπλέον, η δεξαμεθαζόνη είναι ένα παλιό, φθινό και δοκιμασμένο φάρμακο που βρίσκεται σε κάθε φαρμακείο σε όλο τον κόσμο.

Ο Π.Ο.Υ.

Σημάδια ελπίδας αρχίζουν να διαφαίνονται στη μάχη κατά της πανδημίας Covid-19, ανακοίνωσε σήμερα ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) σημειώνοντας εντούτοις ότι οι χώρες πρέπει να συνεχίσουν να εργάζονται για τα μέτρα πρόληψης για τον περιορισμό της εξάπλωσης του νέου κορονοϊού.

Ενώ τα κρούσματα «εξακολουθούν να αυξάνονται με ταχείς ρυθμούς» σε πολλές περιοχές του κόσμου, υπάρχουν «ελπιδοφόρα σημάδια», είπε ο γενικός διευθυντής του ΠΟΥ Τέντρος Αντανόμ Γκεμπρεγέσους, σε διαδικτυακή συνέντευξη Τύπου.

Η επίδραση του καπνίσματος στους ασθενείς με Covid-19

» Έρευνα καθηγητών του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου

Μεγάλο ερευνητικό ενδιαφέρον υπάρχει στη διεθνή βιβλιογραφία, λόγω των αντικρουόμενων αποτελεσμάτων, σχετικά με την επίδραση του καπνίσματος στους θανάτους από λοίμωξη Covid-19. Η ερευνητική ομάδα των καθηγητών Κώστα Τούτουζα και Δημήτρη Τούσουλη, στην Α' Πανεπιστημιακή Καρδιολογική Κλινική της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, στο Ιπποκράτειο Νοσοκομείο Αθηνών, διεξήγαγε μία συστηματική ανασκόπηση και μετα-ανάλυση των μελετών που εξετάζουν τη σχέση του καπνίσματος με τη βαρύτητα της νόσου και τη θνησιμότητα σε ενήλικους νοσηλευόμενους ασθενείς με λοίμωξη COVID-19. Στην ανάλυση αυτή φαίνονται τα αποτελέσματα του καπνίσματος, αποκλείοντας τις πρόσφατες μελέτες που αποσύρθηκαν τις προηγούμενες εβδομάδες από τα διεθνή ιατρικά περιοδικά (N Engl J Med και Lancet).

Για πρώτη φορά παρουσιάζονται στη διε-

θνή βιβλιογραφία τα αποτελέσματα 22 μελετών σχετικές με το αντικείμενο, με τις 17 να αναφέρουν δεδομένα για τη βαρύτητα της νόσου, 4 για τη θνησιμότητα και 1 και για τις δύο εκβάσεις. Σε σχέση με τη βαρύτητα της νόσου συμπεριλήφθηκαν 18 μελέτες με 6.310 ασθενείς.

Σε αυτές βρέθηκε ότι το κάπνισμα αυξάνει την πιθανότητα για βαρύτερη νόσο κατά 34%. Σε σχέση με τη θνητότητα, συμπερι-

λήφθηκαν 5 μελέτες με 838 ασθενείς συνολικά. Η συσχέτιση του καπνίσματος με αυξημένη πιθανότητα θανάτου δεν ήταν στατιστικά σημαντική.

Σε αναλύσεις μετα-συσχέτισης βρέθηκε ότι τόσο η ηλικία, όσο και ο επιπολασμός του σακχαρώδη διαβήτη είχαν αρνητικές συσχετίσεις με τον κίνδυνο για βαρύτερη νόσο, δηλαδή ο ρόλος του καπνίσματος ως παράγοντας κινδύνου ήταν σημαντικότερος

σε νέους ασθενείς χωρίς σακχαρώδη διαβήτη. Τα ευρήματα αυτής της μελέτης, στην οποία οι πρώτοι συγγραφείς είναι οι ιατροί Αντώνης Καρανάσος και Κώστας Αζναουρίδης, καρδιολόγοι στην Α' Πανεπιστημιακή Καρδιολογική Κλινική, παρέχουν στοιχεία που υποστηρίζουν ότι η διακοπή του καπνίσματος, ειδικότερα σε νεότερα άτομα, μπορεί να βοηθήσει στην άμβλυση των συνεπειών της πανδημίας COVID-19.

Νεότερα δεδομένα για τη χορήγηση πλάσματος

Προκαταρκτικές αλλά ιδιαίτερα ενθαρρυντικές είναι οι αναλύσεις τυχαιοποιημένης μελέτης από την Κίνα, με πλάσμα από αναρρώσαντες ασθενείς με COVID-19, που δημοσιεύτηκε στο περιοδικό JAMA, όπως αναφέρουν οι γιατροί της Θεραπευτικής Κλινικής της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ, Μαρία Γαβριατοπούλου, Ιωάννης Ντάνας και Θάνος Δημόπουλος (καθηγητής Θεραπευτικής και πρύτανης ΕΚΠΑ), συνοψίζοντας τα ευρήματά της.

Πρόκειται για την πρώτη τυχαιοποιημένη κλινική δοκιμή θεραπείας με πλάσμα από αναρρώσαντες ασθενείς με COVID-19.

Συνολικά, 52 ασθενείς τυχαιοποιήθηκαν να λάβουν πλάσμα επιπλέον της τυπικής θεραπείας και 51 ασθενείς τυχαιοποιήθηκαν να λάβουν μόνο τυπική θεραπεία. Το χρονικό διάστημα μέχρι την κλινική βελτίωση (βελτίωση συμπτωμάτων ή εξιτήριο από το νοσοκομείο) ήταν κατά 2,15 ημέρες βραχύτερο στην ομάδα ασθενών που έλαβε πλάσμα συγκριτικά με την ομάδα ελέγχου που δεν έλαβε πλάσμα. Εντός των 28 ημερών από την ένταξη στη μελέτη, κλινική βελτίωση σημειώθηκε σε 27 ασθενείς (51,9%) στην ομάδα παρέμβασης και σε 22 ασθενείς (43,1%) στην ομάδα ελέγχου. Το ποσοστό θανάτου εντός των πρώτων 28 ημερών ήταν 15,7% στην ομάδα του πλάσματος συγκριτικά με το 24% στην ομάδα ελέγχου, ενώ το ποσοστό των ασθενών που έλαβαν εξιτήριο ήταν 51% συγκριτικά με

36%, αντίστοιχα. Μεταξύ ασθενών με σοβαρή νόσο (23 στην ομάδα του πλάσματος και 22 στην ομάδα ελέγχου), ο χρόνος έως την κλινική βελτίωση ήταν κατά 4,94 ημέρες συντομότερος στην ομάδα του πλάσματος σε σύγκριση με την ομάδα ελέγχου, και συνολικά σημειώθηκε κλινική βελτίωση σε 21 ασθενείς (91,3%) στην ομάδα του πλάσματος συγκριτικά με 15 ασθενείς (68,2%) στην ομάδα ελέγχου. Μεταξύ της υποομάδας των ασθενών με νόσο απειλητική για τη ζωή (29 στην ομάδα πλάσματος και 29 στην ομάδα ελέγχου), δεν υπήρχαν σημαντικές διαφορές στο ποσοστό κλινικής βελτίωσης στις 28 ημέρες. Φαίνεται, λοιπόν, ότι το πλάσμα από αναρρώσαντες ασθενείς έχει μεγαλύτερο όφελος όταν χορηγείται νωρίτερα κατά τη διάρκεια της νόσου, τονίζουν οι γιατροί.

